

[Aage Fogh.]

kan jeg tiltræde forslaget om, at det administrationstilskud på $\frac{1}{4}$ pct. de hidtil har oppebåret, bortfalder. Jeg kunne også gå et skridt videre og sige til den højtærede landbrugsminister, at hvis man slettede bestemmelsen — det er vist i § 6 — om, at staten skal bære halvdelen af eventuelle tab på udlån, så ville jeg ikke være nogen stærk modstander deraf. Men så har jeg til gengæld et ønske om, at foreningerne får sikkerhed for, at de kan have indtil 10 mill. kr. at arbejde med, og jeg tror, det lovforslag, den højtærede minister har stillet om, at vi skulle have en opskrivning til 12 mill. kr., ikke dækker dette ønske. Det er ganske givet, at de afdrag, der finder sted til statskassen i mellemtiden, vil overstige 2 mill. kr., så vi reelt inden 1955 kommer til at ligge et sted mellem 7 og 8 mill. kr., og det kan foreningerne ikke tåle, hvis de skal kunne arbejde. Derfor er det for foreningernes virksomhed langt vigtigere, at vi får 10 mill. kr. i vor arbejdsfond, medens vi så til gengæld i betragtning af den relativt gunstige økonomi måske kan give afkald på nogle tilskud.

Jeg henleder også opmærksomheden på, at når vi er oppe på en effektiv rente på $3\frac{1}{2}$ pct., som vi efter forslaget vil komme, kan der ikke være tale om noget tab for staten, men det er en overmåde god foranstaltning for de mindre jordbrugere, der herigennem kan blive kontante købere og kan blive fritaget for at bruge veksler og kautionslån.

Jeg forstår, at lovforslaget vil komme til behandling i et udvalg, og jeg vil gerne i udvalget have undersøgt muligheden for, at man formede lovforslaget sådan, at de 10 mill. kr., der forhåbentlig vil blive givet tilsagn om, ikke skal afdrages i den nævnte periode. Det er ualmindelig upraktisk administration, som vi har det i øjeblikket, at foreningerne skal betale afdrag ind til december termin, og at de så oven i købet må skynde sig at søge nyt lån for at kunne betale afdraget; sådan er det i mange tilfælde. Når foreningerne alligevel skal arbejde, hvorfor skal vi så have den lidt kinesiske ordning med afdragshistorien; det ville udmærket kunne ordnes sådan, at de havde et maksimumbeløb at arbejde med, og hvis man så i 1955 finder, at loven ikke skal fortsætte, måtte man afdrage det i løbet af de kommende 5 år.

Karl M. Andersen: Når jeg ser, at disse indkøbsforeninger nu har over 20 000 med-

lemmer, og at de har lånt 9 628 000 kr. og har afdraget 2 338 000 kr., må jeg udtale min højeste agtelse for den moral, disse mennesker er i besiddelse af. Sådanne mennesker har vi alle lyst til at hjælpe. Det har jeg også, men jeg havde meget mere lyst til at hjælpe dem på en helt anden måde. Jeg mindes en forsamling af mindre jordbrugere, der udsendte en resolution, hvori de sagde, at husmandsbruget i Danmark ikke kan bygges på tilskud fra staten eller andre erhverv, men kun på en lige retsstilling med alle andre erhverv. Vi står her overfor den afgørende forskel på retsforbundet og de fire gamle partier. Vi mener i retsforbundet, at alle erhverv skal bygges på lige ret til jorden og på økonomisk ligeret. Vi ønsker at komme bort fra dette, at staten skal yde tilskud til erhvervene. Vi er modstandere af, at staten optræder som pengeudlåner, men i betragtning af, at dette forslag betyder en udvikling i den retning, vi ønsker, vil vi medvirke til forslagets vedtagelse.

Vi ser med tilfredshed, at lovens § 5 ophæves fra 1. april 1951, hvorefter statens tilskud til administrationen falder bort. Jeg kan også tiltræde det ærede medlem hr. Carl Petersens udtalelse om, at tilskud fra staten ved tab på udlån slettes. Regeringen forudser, at der blandt mindre jordbrugere endnu vil være trang til driftskapital på rimelige vilkår. Ja, så længe regering og rigsdag tolererer, at der jobbes med den jord, hvorpå og hvoraf folket skal leve, vil 90 pct. af vor ungdom mangle driftskapital, når de skal stifte hjem og selvstændig drift.

Vi vil medvirke til dette lovforslags vedtagelse, fordi det betyder en udvikling i den retning, vi ønsker, men vi mener ligesom husmændene, at husmandsbruget i Danmark ikke kan bygges på tilskud fra staten eller fra andre erhverv, men kun på ligestilling med andre erhverv. Derfor kunne vi ønske, at sådanne forhold hurtigst muligt blev indført, så ville disse tilskud til indkøbsforeningerne blive overflødige.

Landbrugsministeren (Hauch): Jeg vil gerne takke de ærede fem ordførere, der her har haft ordet, for den tilslutning, de i hovedsagen har givet lovforslaget. Jeg forstår, at der er ønsker fremme om, at lovforslaget skal gøres til genstand for en udvalgsbehandling — forhåbentlig en kort —, og man har peget på visse spørgsmål, som man gerne ville have drøftet, bl. a. spørgsmålet, om grænsen for udlån skulle ændres i for-